

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Planter og Økonomi/TORNIE/KIHOBBO/PELAWI

Sagsnr.: 14-30213-000014

Dok.nr.: 11060684

Den 22. maj 2014

Talen til Samråd AE i Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri fredag den 23. maj 2013, kl. 13.30.

(Det talte ord gælder)

Spørgsmål AE

"Ministeren bedes kommentere de problemstillinger, der er rejst af formanden for Frøsektionen Landbrug & Fødevarer Brancheudvalget for Frø, jf. FLF alm. del - bilag 243, samt redegøre for om og i givet fald hvordan ministeren vil sikre at sortsafprøvningen af frø kan fortsætte i Danmark.

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Erling Bonnesen (V)."

Svar:

INDLEDNING

- Jeg vil gerne starte med at takke udvalget for denne mulighed for at redegøre for tankerne bag en mulig omlægning af sortsafprøvningen i Danmark.
- Lad mig starte med at slå noget helt fast. Der er ikke tale om, at Fødevareministeriet vil svigte de forpligtelser, vi har som myndighed for sortsafprøvning. Overvejelserne går alene på en omlægning af den tekniske afprøvning i marken.

REGLER OM SORTSAFPRØVNING

- Administrationen af den danske sortsliste og af reglerne om plantenyhedsbeskyttelse sker, som måske bekendt, hos NaturErhvervstyrelsen.
- Den tekniske afprøvning af nye sorter koordineres og gennemføres fra styrelsens forsøgsstation i Tystofte.
- Imidlertid er det ikke en kerneopgave for staten at gennemføre disse tekniske afprøvninger.
- Som bekendt er danske planteforædlere heller ikke tvunget til at benytte den danske sortsafprøvning. De har valgfrihed blandt de EU-institutioner, som bl.a. er akkrediteret af den europæiske sortsmyndighed. Og de benytter sig i et vist omfang af denne mulighed.
- Men uanset hvilken løsning planteforædlerne anvender, så er NaturErhvervstyrelsen altså garant for, at sortsafprøvningen i Danmark gennemføres korrekt og på en for brugerne troværdig måde – hvor ikke mindst kongekronen fortsat kan anvendes, som jeg ved er af stor værdi på eksportmarkederne.
- Nye regler i EU vil betyde, at indtægtsgrundlaget i Tystofte formentlig vil falde i årene fremover. Særligt på det, der hedder SES-afprøvning, hvor der i dag er underskud.
- Herudover er der et efterslæb ift. investeringer, som vil skulle indregnes for at få en bæredygtig økonomi.

- Det betyder, at den nuværende model ikke er fremtidssikret.
- På den baggrund er der nedsat en arbejdsgruppe med erhvervet, som har til opgave at afdække mulige løsninger, som er mere fremtidssikret. En model kunne være, at erhvervet påtager sig en større rolle ift. at drive Tystofte.
- Arbejdsgruppen vil afrapportere til i løbet af juni, hvorefter der kan tages stilling til den fremtidige model
- Jeg vil opfordre til, at vi giver arbejdsgruppen arbejdsro til at finde den bedste løsning for erhverv og staten.

ØKONOMIEN

- Nu vil jeg vende mig til den anden problemstilling, som ligeledes har givet anledning til beslutningen om at undersøge mulighederne for omlægning af sortsafprøvningen - økonomien.
- Prognoser har vist, at det i de kommende år bliver vanskeligt at opretholde en økonomisk forsvarlig drift af sortsafprøvningen, herunder at foretage de nødvendige tekniske investeringer i sortsafprøvningen.
- Også fordi der er kommet en skarpere konkurrence blandt leverandører af sortsafprøvning. Det kan man jo ikke fortænke de danske planteforædlere i at ud-

nytte. Men det giver en mere usikker økonomi i Tystofte.

- Tystofte er en del af NaturErhvervstyrelsen og er derfor underlagt statens regler. For Tystofte er det særligt reglerne vedrørende gebyrer og indtægtsdækket virksomhed, som er relevante.
- Reglerne er på det punkt meget klare. Opgaverne skal hvile i sig selv. Og når vi fra Fødevarerministeriets side har taget initiativ til dialog med alle interesserede parter, så er det for i fællesskab at finde en bæredygtig model – fagligt såvel som økonomisk.
- Brancheudvalget fremfører et helt konkret ønske om, at – jeg citerer: *“...få lov til at drive sortsafprøvningen i Tystofte som en selvstændig enhed, der ikke skal beregnes ind i styrelsens samlede økonomi...(og) Det skal være sådan, at driften betales 100% af brugerne...”*.
- Det er lige præcis denne problemstilling, arbejdsgruppen ser på.
- Der skal i løbet af maj beskrives 3 skitser til en fremtidig model for sortsafprøvningen. Det er en forudsætning, at der opnås større fleksibilitet i driften, og at de økonomiske vilkår sikres. Der vil være behov for betydelige teknologi- og jordinvesteringer i fremtiden. Det er også en forudsætning, at der er fuld brugerbetaling, bortset fra de internationale ressortopgaver.

Arbejdsgruppen

- Den nedsatte arbejdsgruppe har til opgave at beskrive 3 modeller for en fremtidig løsning:

- **Model 1**

Staten udbyder alle dele af den fysiske afprøvning af nye sorter i henhold til gældende udbudsregler. Udfaldet heraf kan selvsagt ikke forudsiges. En mulig løsning kunne være, at Videncentret for Landbrug overtager værdisafprøvningen af nye sorter fuldtud, at der indgås en eller flere aftaler om den såkaldte SES-afprøvning med udenlandske akkrediterede myndigheder og institutter, samt at kontroldyrkningen varetages af en eller flere danske landboforeningers rådgivningscentre. Alt sammen baseret på udbud, autorisationer el.lign.

- **Model 2**

Der etableres en selvejende institution (erhvervsdrivende fond eller forening) eller eventuelt et aktieselskab, som i det store og hele overtager alle aktiviteter i Tystofte. Den selvejende institution eller aktieselskabet arbejder under NaturErhvervstyrelsens tilsyn, og dermed kan kongekronen stadig anvendes.

- **Model 3**

Driften af sortsafprøvningen videreføres i stort set

uændret form i statsligt regi. En kreds af kunder (danske og udenlandske forædlingsvirksomheder) garanterer under en eller anden form omfanget af afprøvningsaktiviteter på et niveau, som sikrer, at der ikke opstår varige underskud på driften.

AFSLUTNING

- Der arbejdes som sagt for tiden på de 3 skitser. Og der er behov for at afklare, hvad der formelt kan lade sig gøre inden for gældende danske regler, ligesom der er behov for at skele til de løsninger, der anvendes i andre EU-lande. Det er vigtigt for os, at vi finder en model, som lever op til uvildighedskriteriet, samt at kongekronen som symbol stadigvæk kan anvendes.
- Det ville være glædeligt, hvis der blandt kunderne i den danske sortsafprøvning kunne opnås enighed om en levedygtig ordning for fremtiden, med udnyttelse af de kompetencer, der findes i dag på Tystofte.
- Jeg ser derfor frem til at modtage en indstilling fra arbejdsgruppen til juni.
- Så vil vi efterfølgende tage politisk stilling.